

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 282. — ŠTEV. 282.

NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 2, 1925. — SREDA, 2. DECEMBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

STALIŠČE PREMGOV. BARONOV

Premogovni magnati so governerju Pinchotu ostro odgovorili na prošnjo, naj sprejmejo kompromisni predlog. — Baroni vztrajajo pri svoji "pravič", da poljubno zvišajo cene premoga ter skričijo mezde delavcev. — Trgovska komisija se zavzema za skebski premog.

PHILADELPHIA, Pa., 1. decembra. — Premogovni magnati v antracitnem ozemlju so zavrnili kompromisni predlog governerja Pinchota, s pomočjo katerega bi se končalo stavko antracitnih premogarjev. Predlog, katerega je Pinchot v soboto predložil in katerega so v nedeljo voditelji premogarjev v celoti sprejeli, je določal takojšnje obnovenje dela, nakar naj bi podjetniki privolili v modificiran check-off sistem, dočim naj bi premogarji predložili svoje mezde zahteve. Spravni komisiji, določeni na temelju petletnega kontrakta.

Odgovor premogovnih baronov je bil poslan governerju po tajni seji v hotelu Ritz-Carlton v pisnu, ki vsebuje 1200 besed. Mezdni komitej delodajalcev je zavrnil predlagano mezno komisijo z utemeljitvijo, da ima le eno moč in sicer — povsati mezde.

Predlog modificiranega check-off sistema, ki je določal odtezanje unijskih pristojbin od mezd na zahtevo posameznega delavca, so označili delodajalci kot nesmiseln, ker nasprotuje pameti in pravič, in kot oviro zdravih industrijskih odnosov.

Pinchot je naprosil podjetnike, naj bodo cene take, da ne bo stal trdi premog konsumenta več kot pred stavko. Lastniki rovin so odgovorili z zagotovitvijo, "da je dogovor, ki se tiče cen nepostaven".

Odgovor baronov vsebuje izjavo, da ne bodo sprejeli "nezdave teorije, da se določi mezde na temelju dobičkov".

Premogarski magnati so objavili, da so pred dvema tednoma stavili predsedniku premogarske organizacije, John Lewisu, ponudbo, ki je določala takojšnje obnovenje obratovanja in pogajanj, nakar naj bi se vprašanja, katerih bi ne bilo mogoče rešiti, predložilo posebnemu razsodišču. Lewis pa je ta predlog odločno odklonil.

HARRISBURG, Pa., 1. decembra. — Razkazeno občinstvo mora sedaj objaviti svoje želje, da izsili izpremembo arogantnega stališča lastnikov antracitnih rovin, je rekel John Lewis, predsednik United Mine Workers, v neki javni izjavi, v kateri je na najostrejši način napadel lastnike rovin radi njih odklonitve kompromisnega načrta, katerega sestavil governer Pinchot. Opozoril je na dejstvo, da niso stavili premogarski magnati na mesto tega kompromisnega predloga ničesar drugega kot svoj stari načrt trajnega razsodišča, dočim strogo varujejo svoje knjige in dobičke pred vsako preiskavo. Premogarji so s sprejemom kompromisnega predloga pokazali, da so pripravljeni skleniti mir. Čeprav neradi, so bili pripravljeni za izdatne koncesije. Odgovornost za nadaljevanje antracitne stavke, je rekel Lewis, — pade sedaj izključno le na ramena podjetnikov.

WASHINGTON, D. C., 1. decembra. — Meddržavna trgovska komisija je včeraj določila skrajne železniških pristojbin za mehki premog, katerega prevažajo v ozemlja Atlantika iz neunijskih okrajev West Virginije, posebno južne West Virginije. Ze prej so bile znižane prevozne pristojbine za mehki premog, a z včerajšnjo odločitvijo se je ozemlje razširilo. Zvezna komisija je uveljavila svoj sklep kljub skupnemu protestu velikih železniških črt ter lastnikov rovin v organizirani centralni Pennsylvaniji.

Socijalistični kongresnik Viktor Berger iz Wisconsinia je rekel včeraj predsedniku, da bo vložil v kongresu predlog za zaplenjenje rovin, če se ne bo ničesar storilo, da se napravi konec antracitni stavki.

Obdolženi Pirie je priznal umor.

Pirie je priznal umor svojega prijatelja Nye, kateremu je nato odvezl pet dolarjev in par centov. — Priznal je, ko je njegova prijateljica zatrjevala njegovo nedolžnost.

Umor osemnajstletnega George Nye-a mlajšega, kojega truplo so našli na domu družine Pirie na iztočni 141. cesti v Bronxu, je bil hitro pojasnjen. Policija je izza časa, ko se je našlo truplo, iskala komaj dvajsetletnega Gordona Pirie, a včeraj je prišel slednji, lepo rdeč in zdrav, na policijsko postajo na Alexander Avenue ter rekel: Mislim, da hočete govoriti z menoj.

V pondeljek zjutraj je prišla osemnajstletna Margareta Pirie, setra Gordona, domov, z oobiskom pri znanecih v Brooklynu ter našla pod svojo posteljo truplo. Mati obeh se mudi radi nervoznosti v Adirondacks. Čudno na celi stvari je, da gre pri tem za roparski umor. Plen je znašal malenkostno svoto \$5.60. Morilec, ki je priznal svoje dejanje, je veljal pri sosedih kot dober deček.

Medtem, ko je policija vseposod iskala morilec, se je slednji brez dvoma neprestano vozil gorindol po podzemski železnici. Ko je prišel v pretekli noči na policijsko postajo ter so ga pričeli uradniki izpraševati, ni hotel izprva z besedo na dan. Šele ko so privabili neko njegovo prijateljico, ki mu je rekla, naj vse pove, je povedal glavo ter pričel govoriti. Rekel je, da je povabil v nedeljo zvečer svojega prijatelja v stanovanje, ker mu je bilo dolgčas, ker ni bilo nikogar doma, ne sestre, ne matere. Pirie je šel pozneje v družbo ter prišel v nedeljo zjutraj ob štirih domov kjer je našel Nye-a v postelji, zapoletega s čitanjem šundromana. Govorila sta nekaj časa o možnostih katere nudi Florida, kajti Pirie se je pred kratkim vrnil iz Floride, a brez centa denarja.

Dve uri pozneje je Pirie odšel po nedeljski časopis. Prečital je "funny" page ter nato zadremal na naslonjaci. Nye je medtem trdno spal v postelji.

Naenkrat pa se je spomnil Pirie, da mu je rekel Nye, da ima nekaj denarja. Odšel je v kuhinjo kjer je vzel sekuro, se splazil k postelji prijatelja ter ga šestkrat udaril s sekuro po glavi. Na to je zavalil truplo pod posteljo vzel iz žepa umorjenega \$5.60 te odšel iz stanovanja.

Spanje je le pijanost, — pravijo učenjaki.

WASHINGTON, D. C., 30. nov. Učenjaki George Washington vseučilišča, ki so izvedli pred kratkim z osmimi dijaki preiskavo, so prišli do naziranja, da ni spanje nič drugega kot pijanost in da je mogoče z boljšimi navadami izdatno skrajšati čas spanja. Dijake se je ohranilo šestdeset ur čuječe in po prvi noči so se gladko dobri vožili avtomobil po drugi ne več, čeprav so bile duševne zmognosti in mišice še natančno take kot ob pričetku poskušnje. Učenjaki so prišli vsled tega do zaključka, da sta prvi dve uri spanja globlji kot zadnji dve.

Preiskava banke.

Preiskali bodo finančni položaj First National Bank v Cheyenne, Wyo., ki je pred šestnajstimi meseci zaprla svoja vrata.

ANGLEŽI PODPISALI DOGOVOR

Včeraj so podpisali v Londonu Locarno pogodbo. Zgodovinskega dogodka se je udeležila sijajna družba. — Deset minut je bilo treba za završenje pogodb, kojih sestavljanje je trajalo sedem let.

LONDON, Anglija, 1. decembra. — Danes so tukaj podpisali dogovor, sklenjen v Locarno, s katerim se obvezujejo glavne sile Evrope, da se bodo držale državnih meja kot jih je določila versailleska mirovna pogodba, tudi če bi zopet prišlo do vojne.

Pooblaščenca Anglije, Nemčije, Francije, Belgije in Italije so dali s svojimi podpisi pogodbi obvezno moč.

Ob istem času pa so podpisali štiri dodatne dogovore, ki določajo v slučaju mejnih sporov med Nemčijo ter njenimi štirimi sosedi, Francijo, Belgijo, Poljsko in Čehoslovaško prisilno arbitracijo.

Slovesno podpisavanje se je završilo v Victoria dvorani zunanjega ministrstva na Downing St. Med odličnjaki, ki so bili nekoč tam gostje, a nimajo danes nobenega pomena več, so prejšnji nemkajzer, ruski veliki knez Nikolaj ter madžarski grof Apponyi.

Nato pa je izbruhnila vojna in sijajna dvorana je bila izpremenjena v urade, kjer so bile nastanjene neštene tipkarice. Še pred par tedni so bile tam, a nato so prišli delavci, ki so podrli dosedanje lesene pregrade, nakar je dvorana zopet zablestela v starem sijaju. Razobesili so zastave vseh prizadetih dežel. Rdeča preprega je pokrivala madeže črnili, ki so se pojavile tekom vojne.

Dolgo pred določeno uro je bil Downing Street natlačen poln ljudi, posebno krog zunanjega urada. Vsakdo je hotel videti državnike, ki so se s svojimi podpisi udeležili dejanja, ki bo mogoče dalekosežnega pomena v življenju narodov.

Udeleženci so se pripeljali v zaprtih avtomobilih. V dvorani je bil prostor, namenjen za ministre in diplomate, že davno napolnjen, ko so prišli resnični pooblaščenca, ki naj bi podpisali pogodbe ter sedli na levo ali desno stran Chamberlaina.

Po kratkem nagovoru Chamberlaina se je pričelo podpisovanje. Vršilo se je po abecednem redu dežel, ki so bile soudeležene. Ker je prva verzija besedila tiskana v francoščini ter se je vsled tega označilo Nemčijo kot Allemagne, sta prva podpisala kancelar Luther in zunanji minister Stresemann. Po preteku par minut so sledili ostali in kmalu je bilo podpisovanje končano.

LONDON, Anglija, 1. decembra. — Po podpisu Locarno dogovorov je rekel francoski ministrski predsednik Briand:

Svetovnega miru pa ni bilo mogoče napraviti uspešnim brez velike manifestacije mednarodne dobre volje, kot je bila današnja cerimonija. To se je sedaj zgodilo. To je izmerno važen zgodovinski korak v svetu današnjih dni in bodočnost naj bi prinesla dobo razsodišč in sodelovanja med narodi, v kateri ne bosta imela vojna in oboroževanje nobenega mesta več.

Poljski zunanji minister, grof Skrzynski je rekel: Locarno dogovor nudi evropskim državam priliko za mir in razoroženje kot je ni imel svet še nikdar poprej. Niti malo ne dvomim, da se bo iz pogodb razvil nov mednarodni mirovni čut in da bosta posledica tega razoroženje in blagostanje.

Čudežno ozdravljenje?

CAMBRIDGE, Mass., 30. nov. Dr. Richard Cabot, profesor medicine in socialne etike na Harvard vseučilišču, je izjavil, da se tričetrt vseh boleznih ozdravi, ne da bi žrtve kedaj izvedele, da so imele bolezen.

Dokaze te trditve je mogoče najti v post-mortem preiskavi, ki pogosto razkrije nepobitne sledove bolezni, katero je dotični premagal, ne da bi vedel za to. Devetdeset odstotkov vseh zdravljenj legarja se izvrši samopose-

bi in tudi 75 odst. slučajev pljučnice. Od vseh 215 bolezni, ki so znane zdravniški vedi, jih je le nekako osem ali devet, katere premagajo zdravniki. Vse ostale bolezni premagajo same sebe.

Omenil je tudi čudeže v Lurdu ter rekel: — Če more narava, s pomočjo primerne duševne razpoloženja ozdraviti rano v dveh ali treh tednih, zakaj bi ne mogla ta sila ozdraviti slične rane v par minutah, če je zdravlilne procese pospešilo abnormalno z intenzivno versko gorečnostjo?

Registriranje vseh inozemcev.

Delavski tajnik Davis je zopet privlekel na dan stari predlog, da naj se registrira vse inozemce, živeče v Združenih državah.

WASHINGTON, D. C., 1. dec. Zakladniški tajnik zopet priporoča v svojem letnem poročilu, ki je bilo objavljeno včeraj, registriranje vseh inozemcev, "da se prepreči vtihoapljanje ter kontrolira anarhiste", — kot pravi.

S svojim registracijskim predlogom pa priporoča ob istem času tudi letno prijavo vseh šenaturaliziranih oseb ter ustrovljenje novega sistema gleda "amerikanizma".

S takim načrtom, — je rekel vse časti vredni delavski tajnik, — bi nam bilo mogoče ugotoviti med našim inozemskim prebivalstvom one, ki pridigajo strmogavljenje vseh postav, reda in uničenje katerekoli avtoritete. Nikdo ne more reči, koliko agentov anarhije se nahaja tukaj, a vsaki dan je mogoče najti rezultate njih naukov. Ameriška vlada bo še bolj trpela, če ne bo napravila konca temu muvanju.

Velik del poročila je posvečen priseljenjskim problemom. Sedanja priseljenjska postava je po mnenju delavskega tajnika nezadostna ter jo bo treba izdatno izpremeniti, da bo postala res učinkovita. Vsled tega je zaželjivo, da se izda popolnoma nova naturalizacijska postava.

Davis se zavzema za preiskavo priseljenec v inozemstvu, za revizijo kvotnih razredov "v imenu človečanstva", knetrolo in skrbno preiskavo inozemskih mornarjev ter registracijske določe.

Poročilo vsebuje še nadaljna priporočila, med temi temeljno proučitev sistema vajencev v Zdr. državah.

Viharji v Floridi.

TAMPA, Fla., 1. decembra. — Deset do dvajset črnih delavcev je bilo ubitih in številni nadaljni so bili poškodovani danes zjutraj v viharju, ki je divjal preko Tampie in drugih točk ob zapadni obali Floride.

Policija in požarna bramba, zapolena z razvalinami neke slabotne hiše, v kateri je spalo petdeset delavcev, ko je prihrumel vihar, je sporočila, da ni mogla ugotoviti natančnega števila mrtvih.

Ponovni izgredi v prosti irski državi.

Izgredi na Irskem zavzemajo zopet vedno večji obseg. — Čete proste irske države so bile odposlane na mejo.

BELFAST, Irška, 1. decembra. Nemiri, ki so posledica ožvilenega delovanja republikancev, postajajo v zadnjem času vedno bolj pogosti, posebno v Galway, a dosedaj ni bilo opaziti še nikakega prelivanja krvi. Po Brianskoe patrulirajo vojniki, ki so bili poslani iz Athlone. Včeraj zjutraj se je s tremi uničilo okna in vrata v hiši sodnika Gallagherja.

LONDON, Anglija, 1. dec. — Nadaljuje se tukaj s konferencami med ministrskim predsednikom Baldwinom ter zastopniki severne in južne Irške.

Poročila iz Belfasta pravijo, da ne dovoljuje angleška vlada četam v Ulsterju nikakih dopustov več in da je odšel šest bataljonov armade proste irske države v neko taborišče v bližini Donegal-Fermanagh meje.

Voditelj irskih republikancev, de Valera, je izjavil včeraj v nekem govoru v Ennis, da je bodočnost irskega naroda odvisna od tega, kako se bo kot narod obnašal proti mejnemu vprašanju.

DUBLIN, Irška, 1. decembra. — Oddelki čet armade proste irske države so dobili v nedeljo povelje, naj se napote proti severozapadni meji in na obeh straneh meje se je kanceraliralo vse dopuste.

Veliko ljudsko zborovanje v Ballyhokey, grofija Donegal, je protestirala proti predlaganemu prenosu ozemlja proste irske države v roke Ulsterja.

Modra izjava Mussolinija.

RIM, Italija, 1. decembra. — V nekem pogovoru z zastopnikom United News je izjavil Mussolini, da so Združene države bolj fašistovske kot pa Italija. Ministrska kriza je v Združenih državah nemogoča in predsednika Coolidge ni mogoče odstaviti s pomočjo intriga parlamentarnih skupin. Ni ga mogoče prisiliti k odstopu s pomočjo manevrov politikov, ker je neodvisen od kongresa in ker ima svojo moč direktno od naroda. Prav tako ni tudi on sedaj vsled nove postavbe odvisen od zbornice. Razlika je le ta, da je imela Amerika že od nekdaj tako vlado, dočim jo je za Italijo ustvaril šele fašizem.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.20 500 lir \$22.00

300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpisila na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam prišle poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
32 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Do celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Do pol leta	Za nasestvenstvo za celo leto	\$7.00
Do četrta leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" iskaja vsaki dan izveniški nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročništev, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznaci, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA, 32 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

"AROGANCA" AMERIŠKEGA DELA

Meščansko časopisje je prevzelo groza. John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America si je drnil priti pred sedmiku Združenih držav. To žalibog sicer ni resnično, a je dalo povod za novo čedno gonjo proti "nesramnim" premogarnim. V resnici ni storil Lewis nič drugega, kot to, da je v pismu na svojega prijatelja in somišljenika Cal Coolidge opozoril slednjega, da ne preostane organiziranemu premogarnemu ničesar drugega kot pozvati na stavko tudi premogarnje v rovih meškega premoga, če ne bo vladal ničesar storila, da izvede medznan dogovor, ki je bil sklenjen v Jacksonville pod njenimi avspicijami. Pač nič drugega kot samoposredni umevna ugotovitev pa je postala v kapitalističnem časopisju "pretnja", "izsiljevanje" in "nesramno izsiljevanje".

Groza in presenečenje "velikega" časopisa pa sta le odmev slabega razpoloženja v Beli hiši. Coolidge je tip ozkoprsnega delavskega nasprotnika. Če bi si drnil, ni nastopil proti pobožno udane mu in kapitalizmu zvestemu delavskemu gibanju Ameriške delavske Federacije. Če bi šlo po njegovi volji ter oni njegovega zakladniškega tajnika Mellona, ki v večji meri vpliva nanj v delavskih vprašanjih kot pa milo-predvidni Hoover, bi izbruhnila vesela vojna z organiziranim delavstvom, mesto onega napol platoničnega ljubimovanja katerega mora vzdržati iz političnih razlogov z Lewison, Grenom in Wolcom. Gotovo bi v sedanjem trenutku krepko udaril, kot pač more udariti ta puritanec iz Vermonta, ter napravi obračun z "arogantnimi premogarnimi". Dobri mož pa pozna nevarnosti ter lepo molči.

Čitatelji se gotovo še spominjajo poročil, ki so dospela poleti iz Sampsona, kjer je Cal preživel svoje štiri mesece počitnic. Takrat es je glasilo, da proučuje predsednik premogovni položaj in da bo ob pravem času posredoval, da prepreči stavko v antracitnih poljih.

Predsednik pa ni študiral premogovnega položaja ter tudi ni nameraval poseči vmes. Pustil je stvarjem svoj tek ter čakal na "naravno" rešitev. Prav tako dela tudi sedaj z vprašanjem Jacksonville medznanega dogovora, ki je bil sklenjen z aktivnim sodelovanjem Hooverja ter tajnikov justičnega in delavskega departmanta.

Če pa krši sedaj Mellon, ki je tudi važen član kabineta, ta dogovor na naravnost nezastilen način, če lahko opozori John Lewis na to, da krši Rockefeller, Schwab in drugi veliki lastniki mehkih premogovnikov ta dogovor s tem, da tlačijo medznan dogovor, potem to niti malo ne briga našega prijatelja Coolidgeja ter je celo jezen, če je Lewis tako drzen, da ga opozori na te prijetne razmere.

Kljub temu pa vendar mislimo, da bo predsednik končno po seglel vmes. Zvezi premogarnje je le treba napraviti eksperiment, proglasiti stavko v rovih meškega premoga. Zvezna vlada bo nato hitro, "v interesu naroda" pri kakem zveznem okrožnem sodišču stavila prošnjo za ustavno povlečje proti zvezi premogarnje ter ga takoj tudi dobila. Ne mislimo pa, da si bo, vsaj zaenkrat Lewis drnil napraviti tak korak, kajti ustavno povelje proti organizaciji bi mu neprijetno zvenelo v ušesih, njemu, ki je tako zvesto podpiral Coolidgeja.

Calvin Coolidge je težko predrumiti z njegove letargije. Mellonom, Rockefellerjem, Schwabom in drugim pa je treba le migniti s prstom in Coolidge postane skrajno živahen in agilen.

John Lewis pa naj pazi. Drugače se mu lahko pripeti nekega lepega dne, da bo čital črno na belem v svojem najbolj priljubljem nem listu, kakšen nevaren "rdečkar" je v resnici on, zvest opreda republikanske stranke.

Dopis.

Manville, N. J.

Adventna nedelja je prišla. — Harmonike smo deli na stran in dobili smo čas za pisati malo o našem potovanju.

Ko smo zapustili Forest City, Pa., smo se namenili podati v Manville, New Jersey, ker pa smo imeli prijatelje in prijateljce v Miners Mills, Pa., smo se pa še tam malo ustavili. Obiskali smo Mr. Anton Skubica, kateremu se zahvaljujemo za zabavo in postrežbo. Tudi Mr. Venc Strazarja smo obiskali in pri njem smo odkopali iz kleti malo "ta kratkega" ter tako prelomili suhaški amendment.

Ko se je približal čas odhoda, nas je spremil Mr. Joe Bombach v Kingston k Mrs. Rudolph Mihelihu, pri katerem smo mislili, da bo hitro, pa smo se smotili, nam razkazali gostino in drugo

ker Mr. in Mrs. Mihelich sta bila tako zaposlena, da se nista imela časa z nami meniti. Morda ni bilo prav, da smo prišli, ker nismo bili povabljeni.

Nato smo šli nazaj v Miners Mills z Mr. Bombachem, kjer je vse veselo. Prišli smo k Mr. Kostelen in Mr. Louis Grémanu in tam smo se zabavali do dveh zjutraj. Ob tej uri pa smo šli naprej, kamor smo se že prej namenili, namreč v Manville, N. J.

No, tukaj pa je bilo že najboljše, ko smo se spoznali z Mr. in Mrs. Peter Kuhar in tam plesali in prepevali. Samo prehitro je vse minilo, ker smo morali stisniti harmoniko v soboto opoldne.

Zahvaljujemo se Mr. in Mrs. Fine za vso postrežbo in prijateljnost, ker so nas prepeljevali ter nam razkazali gostino in drugo

Novice iz Slovenije.

Vlom v Zagorju.

V noči na 14. nov. so vlomili svedroveci v trgovino ljudske gospodarske zadruge v Zagorju ob Savi. Zlikovci so odnesli velike množine manufakturnega blaga, več dežnikov, sira, salam in sardin v vrednosti 11.000 Din. Storišcev orožniki kljub intenzivnemu zasledovanju niso mogli izslediti.

Himen.

V Mariboru se je poročil Joško Vokač, železniški uradnik v Ljubljani, z gospodično Adelhaldo Mulce, iz Studencev pri Mariboru.

V Št. Vidu nad Ljubljano se je Rafka Erjavce poročil z gospodično Vido Cirmanovo.

Poročil se je na Brezjah Fr. Gaberšek, progovni mojster v Ljubljani z Polko Tobias.

Smrtna kosa.

V Krčevini pri Mariboru je umrl Drago Čeh, blagajnik Klubu jugoslovanskih rezervnih oficijev.

V najlepših lekih, star komaj 27 let je umrl v Ljubljani trgovski potnik Janko Brudar, rojen v Št. Jerneju na Dolenjskem.

V Ljubljani je preminil Luka Breskvar, dolgoletni vodja Blaznikove tiskarne.

V Trbovljah je umrl v starosti 69 let Ivan Ule.

V Tustanju pri Moravčah je umrl po vsej moravski dolini dolini znani in priljubljeni posestnik in graščak Anton Pirnat.

Dr. Josip Kolšek umrl.

V noči od 19. na 20. novembra je preminil dr. Josip Kolšek v starosti 64 let. Zadelga ga je kap. Pokojnik je bil rojen v Zavodniku Celja, dovršil je gimnazijo v Celju ter pravoslovne nauke na univerzi na Dunaju.

Neznan slepar.

Pri Franciški Ušanovi v Sp. Šiški se je oglasil pred nekaj dnevi mlajši možki in izjavil od nje na podlagi pisma s podpisom Ane Wolfve, ki je svoječasno stanovala pri njej, košaro s perilom in obleko, last Wolfve. V košari se je nahajalo več ženskih volnenih oblek, več raznih bluz, kril, veliko ženskega perila, nogavice itd. v skupni vrednosti 5000 dinarjev.

Oškodovanka je prijavila zadevo policiji, ki sedaj išče prevečnega sleparja in prisleparjeno blago.

Umrli v Ljubljani.

Josip Benečlj, železniški sprednik in hišni posetnik, 50 let; Fran Struna, sin strojnega ključavničarja, tri leta in pol; Janez Bitnik, tesar, 37 let; Matija Širok, mizar državne železnice, 53 let; Anton Čuden, sluga finančne delegacije, 62 let; Ana Gregorka, bivša branjevka in tobačna delavka v pok., 70 let.

Nova kazenska zagovornika.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo odvetniškega kandidata Dr. Reinholda Kerschbaumera v Ptuj in notarskega kandidata Josipa Vimpolskega v Kraju in imenik kazenskih zagovornikov.

V mrzle valove Savinje.

Splošno pozornost je vzbudil nesrečen slučaj samomora mladega dekleta, ki je skočilo v naraslo Savinjo.

Že 15. nov. so ljudje opazili tuje, lepo oblečeno mlado dekle, ki je bilo silno zamišljeno in je vzbujalo posebno pozornost ljudi. Srečevali so jo na cesti med Žalecem in Zabukovec. 16. novembra so jo ponovno videli na istem kraju v družbi nekega mornarja, mesta. — Hvala tudi Mrs. France, tič iz Durant City, Pa., ki ni bila nič huda, ko je najina hčerka Stella plesala in kratek čas delala.

Vsem sem se zahvalil, zato ne smem pozabiti tudi Mr. Petra Zgaga, kakaj kadar je vse žalostno, samo obrnem časopis in prečitam njegovo kolono, pa je vse O. K.

Pozdravi!

Mihail Zupancic.

ki se nahaja ravno na dopustu. Očitno je bila žnjim dobro znana in morda tudi v ljubzenskih odnosih.

Ljudem se je zdela njena otožnost sumljiva, vendar se ni nikomur niti sanjalo, kakse misli roje mlademu dekletu po glavi. Ko jo je mornar spremil na postajo v Žalec in se poslovil od nje, se je neznanica kmalu nato vrnila nazaj proti Savinjskemu mostu, kjer je potem vsa objokana skočila v mrzle valove Savinje, ki so se kmalu zgrnili nad njo in jo odnesli s seboj.

Bila je 18-letna Polka Schöner, hčerka paznika v pok. Jožefa Schönerja s Posetja pri Trbovljah. Njeno truplo so potegnili iz vode in prenesli najprej v mrtvašnico, potem pa odpeljali z avtomobilom v Trbovlje.

Novomeška porota.

Dočeli je vsled edinega slučaja, ki se je obravnaval pred ljubljanskim porotnim sodiščem, odpadlo porotno zasedanje v Novem mestu, pa je sedaj zopet toliko gradiva, da se bo vršila zimska porota, ki se odpravi kmalu pod predsedstvom predsednika deželnega sodišča dr. Polenskega.

Do sedaj so razpisane sledeče razprave: Vinko Resnik radi uboja, Anton Soško radi uboja in Frane Pirc radi uradne povelje, ter Jože Jane radi uboja.

Volkovi med Rakekom in Postojno.

20. novembra okoli pol 9. zvečer, se je okoli 20 glav broječa čreda volkov, ki jih je očitno prignil mraz z Javornika v nižavo, pojavila pred železniško čuvajnico št. 732 med postajama Rakek in Postojna. Ženska, ki se je nahajala tamkaj, se je šle pravčasno rešila, sicer bi jo volkovi čisto gotovo raztrgali.

Volkovi so izginili potem zopet v gozdove.

Samomor Slovenca v Beogradu.

V Beogradu se je ustrelil orožniški četovodja Josip Štehar iz Celja, ki je bil kot učitelj prideljen pripravljalnemu tečaju orožniške šole. Ustrelil se je s samokresom dvakrat v prsa.

Biseri 10 dni na cesti.

Žena tvorničarja Sam. Goldschlagerja je izgubila v Budimpešti biserno ovratnico, vredno 150 milijonov madžarskih kron. Pred par dnevi je prišel mestni uradnik budimpeštanski dr. Rado na policijo in izročil ovratnico, ki jo je bil našel na zelo promenem Apponyjevem trgu. Dragulj je ležal na cesti tik ob pločniku, zraven postajališč cestne železnice, kjer je na tisoče ljudi hodilo vsak dan mimo.

Ovratnica je bila pokrit s tanko plastjo blata in je ležala na svojem mestu dobrih deset dni, ne da bi jo kdo zapazil. Ako bi pometači z večjo vnemo snažili ceste, bi gotovo morali naleteti na dragoceno ovratnico.

Za nadzornika izkopin in starostnosti.

za ajdovski okraj je imenovan s strani nadintendence lepih umetnosti za Julijsko pokrajino znani naš slovenski slikar V. Pilon.

SMRTNA KOSA

Mr. Janez Terček, urednik "Glas Naroda", je prejel od svojcev iz domovine tužno poročilo, da mu je doma v Idriji, v Julijski Krajini, te dni umrla mati, gospa Marija Terček, v 72. letu svoje starosti. — Pokojnica je bila blaga žena, dobra mati svojih otrok ter velika dobrotnica revnih dijakov in narodnih ustanov. Poleg tu živčnega sina zapuščala pokojna še enega sina, gozdarja v Sloveniji ter hčerko-učiteljico, omoženo z nadučiteljem v Ratech na Gorenjskem.

Osobe pri "Glasu Naroda" izražajo ob tej priliki svojemu kolegi in dobremu prijatelju Mr. Janezu Terčku in njegovi obitelji svoje iskreno in globoko sožalje.

Peter Zgaga

V nekem romanu čitam: — Tako krasno je govoril da se je s svojimi lastnimi besedami upjal.

Dotični roman ni izšel v Ameriki. Kajti če bi tukaj izšel, bi Antislonska Liga ne mirovala, ampak bi naščuvala par suhaških agentov, ki bi toliko časa pestrili glavnega junaka, da bi jim moral, hoče ali ne, povedati odkod je črpal dotične besede, koliko procentov so imele in če so bile še pred uveljavljenjem osmnajstega amandamenta spočete.

Posledice vojne so zanimive, in med temi posledicami je najbrž najbolj zanimiv dolg, ki ga dolguje Italija Združenim državam nad dvatisoč milijonov dolarjev. Pogodili so se, da bo plačala tekom prvih pet let vsako leto po pet milijonov dolarjev.

To je približno ena četrtnina enega odstotka, kar dolguje Ameriki.

Ta dolg stane Združene države vsako leto osmdeset milijonov dolarjev, ako računamo samo po štiri odstotke obresti.

Jasno je torej, da Italija ne bo plačala ničesar na kapital, ampak bo plačala samo eno šestjastinko vzdrževalnih stroškov.

Tudi ti, dragi prijatelj bi bil zaljubljen, če bi ti kdo posodil dva milijona dolarjev, pa bi ti bilo treba vračati pet let po pet milijonov dolarjev letno.

V avtomobilu se vozijo različni ljudje. Včasih samo moški včasih same ženske včasih pa moški in ženske skupaj.

Človeku pa ni treba imeti posebne pameti, da dožene naslednje: Ako sedita na prednjem sedalu dva moška in na zadnjem sedežu dve ženski, je jasno, da se nahajata v avtomobilu dva potatno poročena zakonska para.

Ako človek prebira časopisje trahoma spozna, koliko nesreč se pripeti v raznih poklikih.

Natančno je poročano, koliko žrtve zahteva ta ali ona industrija.

Zdi se mi, da prodajalec žganja in banditi, ki ropajo banke, se najbolj varno odnesejo svojo kožo.

Nekateri se bavijo s ponarejanjem denarja. To je nevarna posel. Ponavadi jih izlede in zapro za petnajst let ali dvajset let v Atlanto.

Zakaj ponarejati denar — si mislijo zločinci — ko je vendar landanašnji tako lahko ukrasti pristen bankovec?

Pojde basen, pa je jako značilna basen.

— Ali je daleč do solne? — je vprašal metulj vrabca.

Vrabe je zazehal ter odvrnil: — Hm, ne vem prav. Enkrat sem hotel poleteti tja gori in prameriti razdaljo, pa se me je solnce ustrašilo in je zašlo za gorami.

Baje se je neke vršila sodniška obravnava in na zatožni klopi je sedel obtoženec, ki je imel dolgo črno brado.

Državni pravdnik, ki ga je v nič podeloval, je naenkrat vzkliknil:

— Zdi se mi, da je vaša vest tako črna kot vaša brada.

Obtoženec je pa odvrnil obratno državnemu pravdniku:

— Če se presoja vest po bradi, potem vi, gospod državni pravdnik, sploh nimate nobene vesti.

V neki kuharski knjigi je natančno povedano in obrazloženo, da se da kokaš pripraviti na šestdeset različnih načinov. Pečeno, pohano, z najrazličnejšimi polivkami, s papriko itd.

Šestdeset načinov — to je velika izbira.

Enoinšestdeseti način bo pa najbrž za vedno ostal skrivnost ameriških restavrantov namreč, kako je mogoče napraviti kurjo jezo brez najmanjšega kokaš kokaš.

IZ NIŽIN PARIŠKEGA ŽIVLJENA

Kdor hoče videti bedo, naj gre v Pariz. V zadnje in najskrajnejše okraje Pariza. Katere? Postransko, na vse strani.

Nekaj metrov od končnih postaj Metra, cestne železnice in avtomobilskih prog oddaljeno, tik ob periferiji prekrasne Seine-Babel, ima svoj sedež beda, pokriva tla, kakor soliter zid, kakor se oprijemajo gobe drevesa. Tisoč barak... Borni, goli, leseni pločovi, podobni kramam med kapi nesnage. Ulice tesne, da jih ne morda vzporedno pasirati dva človeka. Pariz je baje obdan od strani komunistov in anarhistov. Parizani so mnenja, da so te borne lesene krste oni revolucionarni pas. Smešno je tu. Tu ni komunistov, ne anarhistov. Poživljeni ljudje so to: hijene, psi, Groza je človeku to napisati. Vendar je tako. Več nego 10.000 jih je, ki enako hijenam bivajo po volinah okoli Pariza.

Policija redko najde sem, Matiskateri umor imajo ta poživljeni bitja na grbi.

Tako je bila nedavno napadena neka 30-letna delavka, posiljena in zabodena. Poživljeni. Beseda, ki zveni v ušesih, če se sedi pri vinu in pečenki. Vendar ni mogoče ničesar na tem spremeniti. Točko je policiji tu, kjer mrgoli tisoče človeških črvov koga najti. Toda stene ni tukaj, tudi ne postelj. Samo veter brije skozi šprange pločov.

Ne stanujejo pa tukaj med najbednejšimi težki zločinci. V teh bitjih je skoraj ugasnil vsak nagor, tudi do plenitve in ubijanja. Samo eno hočejo: žreti. Na stotine jih živi tu, ki leta dolgo niso imeli franka v roki. Po trije in štiri skupaj stanujejo ti bedni v svojih lesenih krstah. Penetrantni smrad se razširja daleč naokoli. Gnsna je njih obleka, zamazana, stignana. Preko dne spiše ali se medobojno prepejajo. Zvečer mož odrine od hiše, postopa pred kavarnami, kjer prazni na pol polne kozarce, ki so ostali na mizi. Kasneje ga je videti na boulevardu, kjer pobira odpadke cigarete ali cigar. Proti 4. uri zjutraj se zbira po raznih dvorinah. Na stotine jih je, ki čepijo in ležijo na tleh povsed se spodtakne človek ob uboga bitja. Tu in tam pade zanje kos mesa, gnilo sadje, pokvarjeno sočivje. Kakor podgane padejo po teh odpadkih in jih požro dokler ni potolažen vsaj najhujši glad. Kar ostane, nese dobri rodbinski oče domov. Spotoma zaspi na ulici, zavrt v par starih časopisov, priplazi se drug in ga oropa sukunja.

Nekateri od teh barakarjev opolnoči plešejo pred terasami večjih kavarn na boulevardih Montmartra. Plešejo. Večkrat pleše mladič, katerega vodi mož na vrvi in ki predstavlja medveda, med tem ko njegov oče z žepnim nožem po prazni škaltji od sardine bije takt k plesu. Drugi kažejo svoje kosti, paradižajo z golimi rokami in bedri, ki niso debelejša kakor palica. Beda jih je izmražala. Vlačuge jim darujejo pivo, vino.

Mrzlo postaja, ledeno, mrzlo. Toda ne valj se dim iz kaminov barakarjev. Zakaj nočejo ljudje, ki so še ljudje, ukreniti nekaj, da bi se jih ne zmrzlo?

— Ali je daleč do solne? — je vprašal metulj vrabca.

Vrabe je zazehal ter odvrnil: — Hm, ne vem prav. Enkrat sem hotel poleteti tja gori in prameriti razdaljo, pa se me je solnce ustrašilo in je zašlo za gorami.

Baje se je neke vršila sodniška obravnava in na zatožni klopi je sedel obtoženec, ki je imel dolgo črno brado.

Državni pravdnik, ki ga je v nič podeloval, je naenkrat vzkliknil:

— Zdi se mi, da je vaša vest tako črna kot vaša brada.

Obtoženec je pa odvrnil obratno državnemu pravdniku:

— Če se presoja vest po bradi, potem vi, gospod državni pravdnik, sploh nimate nobene vesti.

V neki kuharski knjigi je natančno povedano in obrazloženo, da se da kokaš pripraviti na šestdeset različnih načinov. Pečeno, pohano, z najrazličnejšimi polivkami, s papriko itd.

Šestdeset načinov — to je velika izbira.

Enoinšestdeseti način bo pa najbrž za vedno ostal skrivnost ameriških restavrantov namreč, kako je mogoče napraviti kurjo jezo brez najmanjšega kokaš kokaš.

NOVA MASKA PROTI PLINOM

Maska v obrambo proti strupenim plinom se je rabila tekoni: zadnjih treh let svetovne vojne v veliki množini kot bojno obrambno sredstvo. Vojak mora masko tako tesno pritrditi na obraz, da more iti zrak samo skozi odprtino ki se nahaja na koncu cevi in ki izgleda kakor gohee. V tej cevi se nahajajo razni kemični premeti, ki čistijo zrak od strupenih plinov. Kot sredstvo za čiščenje zraka od strupenih plinov se rabu: natronovo apno soda v raznih spojinah, natrijev sulfat itd.

V svetovni vojni se je delalo kemikom, ki so izdelovali take maske največje preglavice, kake strupene pline bo rabil sovražnik. Za vsak strupeni plin je treba uporabljati posebne kemikalije, da ga nevtralizirajo. Največji mostri v izdelovanju strupenih plinov za časa svetovne vojne so bili Nemci. Na Viljemovi akademiji znatnosti je izdeloval cel štab nemških kemikov vedno nove strupene pline tako da je antanta le težko dobajala z izdelavo mask. Znano je da so Nemci prebili italijansko fronto pri Kobardu v prvi vrsti s pomočjo strupenih plinov. Ker niso imeli italijanski vojski mask, ki bi nevtralizirale nemške strupene pline, so kar eeli polki obležali kakor od strela zadeti.

Veščaki trdijo, da bodo v bodočih vojnah igrali strupeni plini še večjo vlogo, nego doslej. Menijo, da bo vsak vojak na fronti moral imeti masko proti strupenim plinom, drugače da bo takoj obležal mrtve.

Kakor poročajo francoski listi, je francoska armada našla že dnt preiskusila novo masko, ki ima to prednost, da lahko hkrati nevtralizira vse doslej znane vrste strupenih plinov. Poskusi so se baje izborno obnesli. Kako je maska konstruirana v svoji notranjosti in s kakim kemim tvornam je nepoljubna, to je seveda stroga tajnost, za katero se bodo lovili sedaj nešteti špijoni.

Obravnava proti amerišskemu zrakoplovcu.

V Washingtonu se mora pred senatnim komitejem zagovarjati Col. William Mitchell, ker si je drnil kritizirati armadno in mornariško zakoplostvo Združenih držav.

bi bedne zopet napravili za človeka? Policija se ne briga zanje, pusti jih ležati kjer so pač tabo: rili. Praviijo, da Pariz nima prostora, da bi sprejel vse te bedne, ki se pa množe kakor zajci.

VAŠI PRIHRANKI SO VAŠA NAJBOLJŠA ZASLOMBA!

Najsihodo še tako skromni, vendar so Vam zasloba, na kojo se lahko zmiraj zanesete.

Hranjenje je že samoobsebi vrlina in korist, a temvečja je korist, ako se prihranki naložijo v sigurno banko, katere plačuje primerne obresti.

Vložite tedaj svoje prihranke pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer Vam nosijo 4% obresti na leto. Mesečno obrestovanje. Sigurnost zajamčena pod nadzorstvom države New York.

Vse bankovne posle izvršujemo brzo, točno in solidno.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI!

FRANK SAKSER STATE BANK
32 Cortlandt Street New York, N. Y.

KORZARJI.

(Nadaljevanje.)

4

Veter žgoče brije s severa. Dolgi zeleni valovi spreletavajo po morju in potresajo ladje, ki se zaletavajo in nagibajo po strani. Debeli oblaki pokrivajo nebo, — meglene cunje se vlačijo nad vodo. Na iztoku se blede jutro še bori s črno nočno tmino.

— Pri moji duši, — mrmra Louis Guenole, se naslanja na ograjo stražnega mostova ter si ogleduje okolico, — če se vreme hitro ne zjasni, pa menda Holandci nimajo preveč izgledov, da nas zapazijo v tem kotlu! Toda ali bomo mogli tudi mi najti dostop do tega pristanišča v Havru, ko je toliko pečin pred njim?

Nekaj časa premišlja, potem se pa spravi v naglem sklepu od mostova in stopi po stopnicah doli do kapitanske kabine, v kateri spi Tomaž in Juana. Na vrata zaropota s pestjo.

Bilo je na božični dan zjutraj. Konvoa trgovskih ladij je še dva dni na begu, obdan od treh vojnih ladij in Tomažev fregate, kakor obdajajo psi-ovčarij beketajočo čredo ovac. V letu Gospodovem 1677, ki se sedaj nagiba svojem koncu, so francoske eskadre pod zapovedništvom gospodov de Villonne in Duquesne dobro počistile vse Sredozemsko morje sovražnikov, kakor se je že bilo to delo pometanja in čiščenja pričelo v letu 1676, v obeh znamenitih bitkah pri Agosti in pri Stromboli.

Ko je zapovednik eskadre na krovu svoje ladje obdržal posvet s svojimi kapitanji, je obrnil vse ladje naravnost severoiztočno, da se približa angleški obali in se potem drži na streljaj od nje. Izgledalo je namreč, da se sovražno brodovje giblje bolj v francoskih vodah. Pri tem manevru je imel konvoa trgovskih ladij vse izgleda da ga zapazijo šele v zadnjem hipu in da preseneti blokado ter jo prodre, predno se sovražne ladje zberó. Gospod de Gabaret si je po možnosti izbral luko Havre de Grace za pristanišče. Ta luka se odpira na široko in dobro dostopno morje ter se razteza za visokimi čermi, ki uspešno branijo dostop holandskim zasledovalcem. Ludviku Guenole so sporočili ta sklep, in on ga je v svoji notranjosti pozdravil s pritrjevanjem. Tomaž Trublet pa o vsem tem sploh ni najbrže nič vedel, kajti odkar se je pred dvema dnevoma razgovarjal s kapitanom bojne ladje, se ni več prikazal iz svoje kabine.

Baš je gospod Gabaret sporačil eskorti in svojim varovancem, naj sedaj ves konvoa spremeni svojo smer za devetdeset stopinj in naravnost na francosko obalo. — Havre de Grace torej najbrže ni več daleč. Ludvik ne dvomi o tem in neče več odlašati, da ne bi obvestil svojega kapitana, kajti brez dvoma je zanj, da bo v grozeči borbi odložil svojo dosedanjavo ravnodušnost in se je udeležil.

Tako torej poteka Ludvik s pestjo na vrata kabine, v kateri spi Tomaž in Juana.

Skoraj tisti hip zasliši Ludvik, da se nekaj budi v kabini, in še predno poteče minuta, se že tudi odpro vrata. Na pragu se prikazuje Tomaž, oblečen le v spalno obleko, pa tudi v tem neizgledu ves v razkošnem sijaju. Čim spozna Tomaža Ludvika, stopi čez prag in zapre vrata za seboj.

— Kaj pa je? — vpraša in pogleda prijatelja.

— Bitka je blizu!

— O! — pravi Tomaž.

Potem premišljuje nekaj trenutkov. Nato pa zmigne z rameni, se obrne, odpre vrata, stopi skozi nje v kabino, zapre vrata za seboj in se več ne prikaže.

Zalostno se vrne Ludvik sam na stražni mostovž in potlači bolečo grenkobo, ki vstaja v njem.

Konvoa jadra nekoliko neurejeno, z vsemi jadrji, eskorta pa je povila sprednja in zgornja jadra, da zadržijo svoj dir, ker trgovske ladje nikdar ne morejo jadrati tako brzo, kakor vojne. — Lepa podlascica je pa še nagelja ko vojne ladje, in ohranjuje svoje mesto le tako, da povije razen sprednjih vsa druga jadra.

Nobenega sovražnega jabora ne vidi, pa tudi obale ne. Meg-

lene cunje se še vlačijo po morju. Kakor so pa ti pogledi skozi raztrgano megle bili kratki, so se vendar ponavljali dovolj pogosto in so tudi trajali dovolj dolgo, da se je od časa do časa mudil razgled po vsem horizontu. Ludvik se je tudi vsake takšne prilike poslužil in preiskal s svojim daljnogledom vse obzorje, kadar je le mogel.

— Tudi še sedaj ni nič, — zašepeta pri sebi, ko je iznova razgledoval v enem takih ugodnih trenutkov.

Bilo je na zapadu, kamor se je bil rad razgledal, kajti od tam je prihajal veter, in Ludvik, ki je razmišljal, odkodi bi neki prišli Holandci, je že izračunaval smer njihovega napada.

Morje je tam široko, računa, in se razteza od tod pa do Cotentina, svojih petnajst ali šestnajst milj globoko vode pa zadostuje, da se na njej razvrsti takšno brodovje. Če bi torej od ene strani prišlo dvanajst ali petnajst ladij, v polnem diru, in da imajo še veter za seboj...

Namkrat pa prekine svoja razmišljanja. — Hoj! — pravi, — kaj pa to pomeni? Ali gospodje kraljevske marine res ne morejo živeti drugače, ko da vsak trenutek garnirajo svoje drogove s toliko množino zastav?

Ladja gospoda de Gabareta, — "Francoz", ki jadra na čelu cele družbe, je zares ta trenutek razvila celo vrsto zastav in banderije, da nekaj signalizira svojim spremljevalcem. — "Predznamenje" in "Prekanjenki". Istočasno izstreliti tri strele, kojih beli dim se ostro razlikuje od sicer meglenega ozadja. To je vsekakor določeno povelje, ki se mu tudi obe drugi ladji ta hip odzoveta, kajti takoj razvijeta vsa jadra in se v polnem diru obrneta k zapovedniški ladji.

Ludvik izprva ne ve prav, katero mesto naj zavzame, v pravem trenutku pa zagleda, kako prihaja "Prekanjenka", da ga prehiti, in ko vozi ona tik njega pod vetro, zakliče njen kapitan vitez de Rosmandee Ludviku skozi trobilce: — Hoj, korzar! Holandec je že tu! Zapad, južni zapad! Da pridobiš časa, ga napademo! Bitka bo! Vi pa bežite naravnost južno! — Havre de Grace ni več daleč!

"Prekanjenka" se že oddaljuje v polnem diru. Ludvik ji sledi s pogledom. Fregata je mnogo slabjša ko "Francoz" ali "Predznamenje", ki sta linijski bojni ladji. — Ena ima štirideset in osem topov, druga pa štirideset in štiri, do čim jih ima "Prekanjenka" le 24 in manjšega kalibra. "Lepa podlascica" s svojimi dvajsetimi topovi iz bronca ni slabjša od nje.

— Kaj pa misli, da smo mi, ta vijolica! — zamrmra Guenole pod brki, ves jezen. — Ali misli, da je videl že več bitk ko mi? Saj menda ve, da mu je predvčerajšnjim Tomaž obljubil, da se pridružimo kraljevski eskadri.

S temi besedami se Ludvik približa krmljarju, mu odvzame krmito in lastnorčno obrne. Obenem zapove, da se konopei nategnejo. Pokorno zapusti "Lepa podlascica" sedanjo smer in se približa admiralski ladji.

Še enkrat je Ludvik zapustil zadnji krov in se spustil iz kapitani kabini, da, tako blizu je stopil pred njena vrata, da jih je dotaknil s prstom. Ko pa ne sliši iz kabine niti glasu, se ne upa potrkati, marveč se obrne in odide oddol.

Ko se vrata na zadnji kastel, zagrmí od neke oddaljen strel. Kakor se konj vzpne pod ubodno ostroge, se tudi Ludvik postavi vzravnan na zapovedniški mostovž. Tam se ozira na vse strani in izprva ne zapazi sovražnika. Zato pa vidi vodilno ladjo eskadre, vso zavito v smodnikov dim, in "Predznamenje" je že tudi ob njeni strani in strelja. Oni tam torej že vidijo sovražnika.

Šest jader dalje pred "Lepo podlascico" razvije "Prekanjenka" še več platin, da se postavi zadaj za obema linijskima ladjama. — Ludvik pa obdrži svoje jadro in pričakuje, kaj bo.

Prihajajo. V pol prosojnih, pol zakrivačih megli, ki se vahi v širokih cunjeh, jih zagleda Ludvik, eno, dvoje, trije, šest, osem, devet visokih belih jader, ki se dvigajo iznad megle. — Holandske bojne ladje. — Ludvik skoraj nima ča-

sa, da bi jih prešteval. Pet njih se že obrne na desno, obema linijskima ladjama nasproti, štiri zadnje pa prišume v polnem diru, da se z leve vržejo na bežeči konvoa.

Predno pa jih dosežejo, se morajo Holandci prej iznebiti plemenitejšega, čeprav ne manj slabotnega nasprotnika. Mala fregata "Prekanjenka" se je junaško vlegla čez pot ter jo sedaj zapira holandskim linijskim ladjam. Tako majhna fregata je nasproti štirim linijskim ladjam po svoji moči nekako v istem razmerju, kakor slabotno dete z lesenjo sabljo in fračo nasproti štirim krepljnim dragoncem ali musketirjem v polni bojni opremljeni. Za te štiri Holandce, katerih vsak ima trojne baterije, ni vitez de Rosmandee nič več kot majhen zalogaj za zajtrk.

Ali naj se torej tudi "Lepa podlascica" spušča v tako, že naprej izgubljeno igro? Ali ni bolje, da se raje poda pod okrilje mogočnih bojnih ladij, ki se bodo vsaj pošteno branile pred sovražnikom? Ludvik premišljuje.

Ta hip pa se razvname bitka z obeh strani. Ludvik je ravnotako hraber kakor vedno, namreč pridržen, zato pozabi sedaj na vsa razmišljanja in na previdne račune in se zažene v bitko, kjer je sovražnik najbližji. Na desni se bijeta "Francoz" in "Predznamenje", nekako v razdalji polj milje. — "Prekanjenka" na levi ni niti polovico toliko oddaljena. "Lepa podlascica" pohiti takoj na pomoč "Prekanjenki", kraljevi lahki fregati, ki se že opoteka pod strašnim ognjem napadalecev.

— Desna, polni! — zapoveduje Ludvik Guenole, ko se približa sovražniku na štiristo sežnjeve. Kanonirji z leve zapuste svoje topove in poskočijo na desno stran svojim tovarišem na pomoč, da se nabijanje topov izvrši čim bolj naglo.

— Postreljaj jambre! — zapoveduje Louis.

Njihov ogenj bi proti linijskim ladjam zmogel jedva toliko, kakor mačkini kremplji. Drobne kroglice "Lepe podlascice" bi bile komaj mogle opraskati te dvojne, močne ladijske trebuhe iz dvojnih močnih hrastovih dog. Če pa pomeži za palec višje in prirediš majhno zabavno brivnico na morju, odpihneš s salvo najdrobnejših krogel vse jambre, jadra, rajne in uže, da zaropota vse skupaj na krov. Najlepša ladja postane negibna skatljaja.

— Sedaj pa, pri vseh svetnikih na nebu, pazi, nadogrnjar, in meri, da bo prav!

Sedaj je res celo pobožni Ludvik poklical vse svetnike! Tako redko se je slišalo kaj podobnega da se sedaj vse moštvo trese. — Resna je!

Prihajajoča holandska ladja je že v streljaju in njeni topničarji se pripravljajo.

— Salva! — vzklikne Ludvik. Deset topovskih strel zavgrmi kakor en sam. Dvajset sekund se ne vidi več, kakor če pogledaš peku v peč. Neprodiren dim zavija vso fregato. Ludvik kašlja in dim ga duši. Potem se nagne čez ograjo in skuša z očmi prodreti to megle in dim, da spozna, kakšen je sovražni maneuver. Tu pa se deske kajute stresejo pod močnim korakom in strahovit glas prevpije grom topov:

— Strela božja! Vozi vendar vstran!

Jasen in radosten se Louis vzravna, obrne in zagleda Tomaža. (Dolje prihodnjik.)

Nosroča v zraku.

Dva italijanska aeroplana, ki sta pred kratkim poletela v Petrograd in se sedaj vračata domov sta na povratku, ko sta bila v bližini Cirriha nad prelazom Splügen, zabredla v snežni vihar. Vsi dve snježnega meteža mesta ničesar videla in sta se zaletela v skalo. Posadka se je hudo poškodovala.

Če hočete natančno poznati razmere v ameriški prometovni industriji, naročite Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1926. Stane petdeset centov. V njem je natančno popisano položaj prometovne industrije, o katerem so bili v sedanjem času toliko razpravljali v Ameriki.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

82 Cortlandt St., New York.

DRAGOCENA SLIKA

"Skušanje Krista" je ena najslavnejših Titianovih slik, kar jih je v Združenih državah. Vodstvo umetniškega muzeja v Minneapolisu jo je kupilo za dvestotisoč dolarjev.

Prvo zborovanje evropskih narodnih manjšin.

Med evropskimi narod. manjšinami se vedno bolj uveljavlja misel samopomoči na pacifiistični podlagi: manjšine naj si v solidnem boju izvojuje svoje pravice v okviru sedanjih držav brez vsakega vmešavanja maternih dežel. Namesto da bi gojile irendentno tvorile nevarnost za vedno nove zapletljive in nove vojne, naj postanejo nerodne manjšine most za sporazum med narodi. Na tej podlagi je bila sklicana tudi prva mednarodna konferenca evropskih narodnih manjšin v Ženevi ter so v tem duhu izvezele vse njene razprave in njeni sklepi.

Na tej konferenci so imeli Slovenci in Hrvatje v Julijski Krajini dva zastopnika: poslanca dr. Wilfana (ki je konferenci predsedoval), in dr. Besednjaka, koroski Slovenci pa dr. p. sl. dr. Petka. Slovenski zastopniki so si pridobili s svojim resnim nastopom splošno uvaževanje.

V razpravi o resolucijah ki jih bomo navedli spodaj, se je oglašil dr. Besednjak; rekel je med drugim:

Zavedamo se pa pri tem prav dobro, da bo treba premagati neizrekljive težave, preden se bo mogla v resoluciji izrečena načela izvesti po vsej Evropi. Ideja, ki jo oznanujemo tukaj v Ženevi, bo tirjala, kakor vsaka velika ideja, svoje mučnike. Toda zavest, da ta ideja ni več želja posameznikov, temveč da se je v nekaterih državah vzhodne Evrope že deloma uresničila in da jo bodo na tem zborovanju sprejeli enodušno zastopniki 30 milijonov ljudi, to je že sedaj toliko moralna in politična sila, da moramo s polno zavestjo izjaviti: narodna avtonomija ljudstev je ena izmed tistih zahtev, ki jih vsa materijalna premoč sveta ne bo mogla ustaviti na poti do njihovega splošnega in popolnega priznanja in uresničenja. Trajalo bo brez dvoma dolgo, kajti dolo, katero smo vzeli nase, je silno težavno. Gre za nič manj in nič več kakor za duševno revolucijo v pojmovanju države med vladajočimi sloji skoro vseh evropskih držav. Politično mišljenje in čustvovanje vodilnih slojev naše dobe obojuje državo in "nacija" ter dovoljuje lastnemu narodu, da pohodi vse prirodne pravice drugih narodov; saj se ne spoštujejo niti naravne svoboščine lastnih sorjakov.

Dr. Besednjakov govor so s priznanjem navajali mnogi listi. — Celotno delo konference je pozvejo v sledečih resolucijah, ki so bile soglasno sprejete:

I. "Odposlanci 27 organiziranih narodnih skupin pripadajoči 12 državam in 10 narodnostim in zastopajoči 30 milijonov duš, ki so se sestali 15. oktobra 1925 v Žene-

vi v dvorani "Salle des amis de 14 Instructions" na kongres organiziranih narodnih skupin evropskih držav, se priznavajo si enemu k nastopnim načelom: na rodno-kulturna svoboda je kakor verska svoboda duševna dobrina omikaneja človeštva. Ta princip se mora priznati kot moralno načelo v odnosih med narodi in mora priti do uresničevanja v pozitivnih zakonih in v postavnih ukrepih. Zato mora vsaka država, v kateri se nahajajo skupine drugih narodnosti, biti obvezana da zajamči tem narodnim enotam prostost kulturnega in gospodarskega razvoja in njihovim članom neomejene užitek vseh državljan-skih pravic. Priznavanje in oživitvorenje teh načel sta bistvena pogoja sporazumu med narodi in že vsled tega jamstvo za evropski mir".

II.

"V državah Evrope, v katerih žive drugorodne narodne skupine, mora imeti slednja narodna skupina pravico, da ohrani in razvija svojo narodno svojostvenost v lastnih jezikopisnih ustanovah, ki se o prilikah osnujejo na kraljevni ali osebni podlagi. V tej pravici do avtonomije vidijo poslanci pot, po kateri se more v dotičnih državah vršiti brez vsakih sporov lojalno sodelovanje vseh manjšin in večin, in po kateri se morajo zboljšati odnosi med narodi Evrope."

III.

"Ker je trajen mir v Evropi mogoč le pod pogojem da obstoji resnična volja za sporazum med vsemi narodnostmi, se bo morala Zveza narodov v smislu svoje jasno določene naloge in svoje izjave od 21. septembra 1922 pečati v prav obsejni meri z narodnim vprašanjem ki se da rešiti z uresničenjem manjšinskih pravic, izraženih v gornjih resolucijah. Organizirane narodne skupščine Evrope imajo trdno voljo pomagati po svojih močeh Zvezi narodov, da bi mogla doseči ta cilj. Predsedništvo mora poskrbeti, da se dastavijo te resolucije članom Zveze narodov."

IV.

"Kongres izrazi toplo zahvalo vsem mednarodnim organizacijam, ki se bavijo z rešitvijo manjšinskega vprašanja in jih naproša, naj v smislu svojih vzvišenih ciljev, nadaljuje to delo."

Konferenca je zaključil predsednik dr. Wilfan, ki je v svojem govoru naglasil:

"V tej nekoliko nervozni Evropi se ni smel vprijeti nov kongres tlačenih narodov z vsemi neskladnostmi, ki so s tem združene,

trajati bilo izvršiti res stvarno, praktično politično delo.

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

ŠAHOV NASLEDNIK

Kdo je Riza Khan, ki se je povzpela na kraljevski prestol? Ameriški major E. A. Powell, ki je bil preteklo leto na študijskem potovanju v Perziji, je izdal zanimivo knjigo o tem. Iz njegovih spisov je posneti, da je Riza Khan kmečki sin in pravzaprav že več let dejanski vladar Perzije. — Še zanimivejša je kariera sedanjega perzijskega, oficijelno še ne proklamiranega šaha. O njem ve Powell: — Imel sem z diktatorjem, ki je danes ena najzanimivejših osebnosti Srednje Azije, dolg razgovor. Visok nad šest čevljev, plečat in zastaven, je malo sličen drugim Perzijcem, s katerimi sem se seznanil. S svojim prodirajočim pogledom, energičnimi kretnjami in njegovimi navadami, preiti takoj k stvari, me je spominjal na drugega diktatorja, ki sem ga poznal: na Pancho Vilu, glasovitega Mehikanca. — Glede načina prekoračenja zaprek ki se mu stavlja na pot, prekasa Riza Khan svojega prednika z Rio Grande, Perzijski politiki, člani "medžlisa" (skupščine), da celo ministri, so spoznali, da z njim ni dobro česeni zobati. Še manj pa biti v opoziciji proti njemu.

Pred manj nego dvanajstimi leti je bil preprost vojak in dostikrat je stal na straži pred ameriškim poslanstvom. Pripoveduje o njem, da je vzdržal več batinj nego vsakdo v armadi. Danes je dejansko vrhovni poglavar vlad, zbornica in parlament se morata pokoravati njegovim ukazom. Če Riza Khan to izkoristi v naš terjačnem oziru, ni znano, vsekakor pa bi bilo zagonetno, če bi

trajati bilo izvršiti res stvarno, praktično politično delo.

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdignili svoj glas kot odgovorni zastopniki naših rojakov, kot državljan, ki so podvrženi postavam ter jamčijo za svoje delovanje in nehanje s svojimi osebami. Če smo si naložili radi tega gotovo zmernost, se mora naš glas tem bolj upoštevati, tem višje ceniti."

Udeleženci na bi ne bili kakikoli zastopniki, temveč zakoniti v najožjem pomenu besede odgovorni zastopniki. Mi smo tukaj pred Evropo in državami vzdign

GOSPODAR PLAVŽEV.

Francoski spisatelj Georges Ohnet.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

BALKANSKI PRINCEZINJI

Slika nam predstavlja romunski princezi Heleno in Olgo.

30 (Nadaljevanje.)

— Pretiravaš dete, — je odvrnila markiza nežno. — Samostan? In mi? Ne, ti si premlada, da bi imela pravico obupati. Tako duhovita in lepa si, da ti bo bodočnost gotovo vse v polni peri povrnila. In če končno nočeš, dobro. Tukaj v tvoj bližini se nahaja mož, ki bi sprejel tvojo roko kot najvišjo srečo.

Gospodična Beaulieu je dvignila svoje ponosne oči.

— Gospod Derblay? — je mirno vprašala.

— Da, gospod Derblay, — je odvrnila markiza. — Govorim pa o njem le raditega, da ti dokazem neuteleljeno tvojih skrbi. Kdo bi si ti mogel približati, ne da bi te ljubil? — Ali hočeš, da se vrne v Pariz, ali pa hočeš z našimi sorodniki odpotovati v Švico? Govori, dete moje, pripravljena sem storiti vse, da se potolažiš in pomiriš. Kaj želiš?

— Kako naj vem to? — je rekla Claire brezupno. — Najraje bi na mestu izginila, zbežala pred ljudmi in seboj samo. Moja duša je polna sovraštva in zaničevanja! Ah, če bi mogla umreti!

— Smrt, moje drago dete, je edino zlo, za katero ni nobenega zdravilnega sredstva. Če bi umrle vse ženske, ki so bile varane od svojih zaročencev in mož, bi bil svet kmalu prazen. . . . Skoro nikakih zvestih mož ni več in če nas ne varajo pred poroko, skoro te pozneje!

Kot da je markiza, ko je govorila o nezvestobi moških, sama poklicala nezvestega, ki je povzročil toliko vzlih in solza, je bilo čuti naenkrat udarec klenjskih kopit in skozi odprta vrata ograje je pridrljal na grajsko dvorišče vojvoda de Bligny, na prašnem in penecem se konju.

Takoj je skočil na tla in potem ko je izročil vajeti nekemu prestrašenemu služabniku je odšel po stopnicah navzgor ter hotel, ne javljaj, stopiti v salon, ko sta prihitela baron in gospod Bachelin ter ga ustavila v vestibulu.

Bled, zmeden pot, si ni dal vojvoda kar tako zastaviti poti.

— Ali sta gospod in gospodična Moulinet še tukaj? — je vprašal z razburjenim glasom.

Ko je baron potrdil, je nadaljeval:

— Moja teta! Takoj moram govoriti z markizo. Mogoče ni še prepozno.

— Prepozno je, — je odvrnil baron. — Gospod in gospodična Moulinet sta že govorila.

Vojvoda je globoko vzdihnil, omahnil na izrezljano klop ter zrl, globoko potrt, na oba moža.

— Kako morem zopet popraviti nesrečo, katero sem zakrivil? — je vprašal.

— Ne nesreče žalibog ni več mogoče spraviti s sveta, — je pripomnil Bachelin z glasom spoštljivega očitja, — in najbolje bi bilo, če se takoj obrnete, ne da bi govorili z gospodično de Beaulieu.

— Nikdar se ne bom odrekel temu pogovoru, — je vojvoda živahno vzkliknil ter se dvignil. — Očitja, ki je padlo name, ne morem pustiti na sebi. Opravičiti moram svoje postopanje ter dati predvsem svoji teli zagotovilo, da nisem niti malo soudeležen pri podlosti, ki je bila danes tukaj izvršena. . . . Vse sem pripravljen storiti. . . . Moram pa jo videti, govoriti z njo. . . . in jokati z njo. Ali ne vidite mojega obupa nad tem, kar se je zgodilo?

— Naj bo, — je rekel notar, — gospod baron bo tako prijazen ter vam delal družino, docim bom jaz vprašal gospo de Beaulieu, če je pripravljena uslišati vašo prošnjo.

Gospod Bachelin je zapustil oba sorodnika ter se podal v salon.

Deloma zavedajoči se strašnega razburjenja, ki je vladalo v hiši, deloma pa neobčutni, so kramljali na terasi gospod in gospodična Moulinet, Filip, Suzana in Octave. Solnce se je že nagibalo proti zatonu ter zlatilo nebo, kojega modrina je kazala lahno zeleno satiranje.

Ljubek mir je legal z večerom na dolino, koje ozadje se je že pričelo polniti s sencami. Zvonik v Pont-Avesne je pel svojo pesem ter oznanjal pogreb za prihodnji dan. Cela narava je dihalo tako globok mir da je tudi Athenais podlegla njenemu uplivu. Bila je manj razdražena in sedaj, ko je popolnoma triumfirala nad svojo rivalko, je sklenila biti popustljiva napram njej.

V salonu, kjer so se mudile tri ženske, pa je vladala medtem nepopisna zmeda.

Ko je zapazila Claire vojvodo, ki je prihajal na dvorišče, je od strahu skočila na noge. Skušala je govoriti, a ni mogla, pač pa je izlegla roko proti novodošlemu ter se pričela nervozno smejati. Vse je kazalo, da se je loteva blaznost. Preplašeni sta planili markiza in baronica proti mladi deklici, ki se je tresla krčevito po celnem životu in koje ustnice sta že posineli.

Bati sta se napada omedlevice ter hiteli poklicati na pomoč. Z zapovedovalno kretnjo pa ju je Claire zadržala in izustila z velikim naporom besede:

— Nič, nikogar, pustite me; bom takoj boljša.

Sedla je in kapljice mrzlega znoja so ji stopile na čelo. Markiza je ovila hčerko s salom. Tako je poteklo par minut v smutnem strahu. Claire je sedela z naprej sklonjeno glavo, nepremično in le srepo zroče oči so izdajale da ne spi. Razmišljala je in tekem tega napornega razmišljanja se je pokazala globoka guba med obrvmi.

Kmalu nato se je vrnila kri v njena lica. Očividno se je pojavila rešilna misel v njenih izmučenih možganih. Vzdih je olajšal njena prsa s hitro kretnjo je vrgla proč šal, katerega je mati ovila krog nje.

Pri ropotu odpirajočih se steklenih vrat, skozi katera je vstopil Bachelin, se je obrnila in ker ni hotela, da bi se poznala na obrazu muka, se je prijazno nasmehnila notarju. S preplašenim obrazom in kot v bojniški sobi, hodeč po prstih, se je notar približal marki in rekel pritajeno:

— Prosim odpustčanja, gospa markiza, a to, kar se je ravnokar pripetilo, je tako izvanredno. . . .

— Vem, — ga je prekinila markiza ostro, — vojvoda je tukaj.

— Da, gospa markiza, — je odvrnil notar, ki je postal precej zmeden, — in čeprav smo ga skušali zadržati, ustraja pri tem, da govori z vami. . . .

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALJE, PREKORANICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITO
Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINEK
331 GREEVE ST. CONEMAUGH, PA.

— To je malo premočno, — je vzkliknila markiza ter odšla izvanredno hitro proti vratom.

— Kam greste mama? — je vprašala Claire.

— Grem, da ga dam vreči ven, kot zasluži, — je odvrnila mati, koje obraz je bil rdeč od jeze.

Claire je molčala za trenutek, kot da se boji izvedenja resnega načrta, a nato je ponosno vrgla glavo nazaj.

— Ne mama, — je rekla, — ne sme se vojvode vreči ven. Treba ga je sprejeti.

— Sprejeti ga? — je ponovila markiza začudeno, kot da dvomi o zdravem razumu svoje hčerke.

— Da in treba mu je celo pokazati prijazen obraz, — je nadaljevala Claire. — Za nobeno ceno sveta nočem, da bi on vedel, kako zelo me boli njegova nezvestoba. On . . . on naj bi videl, da ga objokuje deklica kot sem jaz! Lahko bi postal ponosen. Rajše vse pretrpeti, le ne njegovega sramotilnega sočutja. . . . Ne, ne, sprejeti ga morate, mama. Treba je mu je odpreti vrata, če jih nismo zaprli tudi njegovi zaročenki.

— Moj Bog, kaj pa nameravaš? — je vprašala markiza, vznemirjena.

— Osvetiti se hočem! — je vzkliknila Claire in njene oči so si pale bliske. Nato pa se je obrnila proti notarju:

— Bodite tako dobri in povejte vojvodi, naj počaka še en trenutek. Medtem pa, prosim, pokličite gospoda Derblaya.

Markiza in baronica sta izmenjali pogled presenečenja. Nista se razumeli Claire, a bistroumni notar, ki je takoj spoznal, da se bliža njegova kombinacija ugodnemu izidu, je odhitel iz sobe z urnostjo mladega moža.

Trenutek pozneje je stopil Filip v sobo.

— Prosim vaju dragi moji, da se odstranite za trenutek. Hočem sama govoriti z gospodom Derblay, — je rekla.

Markiza in baronica sta se umaknili ter pričakovali v mučni napetosti konca pogovora.

Filip, obveščen od par besed notarja, je bil globoko ginjen. Čutil je, da se bo v tem trenutku odločila njegova usoda in nepremično, s sklonjeno glavo, je obstal pred vroče ljubljeno deklico.

(Dalje prihodnjik.)

Arkadij Averčenko.

Gospod iz prve vrste.

Nekega dne je prinesel najbolj dramatičen mesta v gledališče svoje delo. Sicer je bil tudi najslabši dramatik, a jiti bil je tudi edini dramatični pisatelj v mestu.

Igra je imela slabe strani vseh slabotnih iger. Režiser je bral delo, zmalaj z glavo in rekel ravnatelj:

— Ali naj te smeti vprizorimo?

— A, saj vendar nameravamo kot prihodnjo noviteto vprizoriti 'Sen kresne noči', — je odvrnil ravnatelj.

— Kaj imamo od avtorja 'Sena kresne noči'? Je li mrtev?

— Da, ne živi več!

— Hm, — tedaj nima nobenih znancev, nobenih prijateljev, nobenih sorodnikov v tem mestu?

— Ne!

— Torej pogledajte! Naš dramatik Asralov privabi v gledališče vse svoje prijatelje znanec, sorodnik, setsrčni in tele. . . . Imeli bomo gotovo pet razprodanih hiš.

— Ali igra je slaba.

— To vem.

— Dobro, torej vprizorimo igro.

— Dan premijere.

Ko je občinstvo dospelo v gledališče se je obrnila splošna pozornost na prvo vrsto sedežev.

Tam je sedel vrl starejši gospod s skušntrano brado, velikanskimi rokami s staro, ne preveč moderno salonsko suknjo, ki je vprašal vsakega mimoidečega bilejca:

— Povej, prosim, kdaj se začne predstava?

— Predstava se začne točno ob osmi uri. Sedaj je šele trideset na osem.

— Torej ob osmih se dvigne zastor!

— Da, gospod!

Ob osmih je šel v resnici kyisku zastor, in občinstvo je videlo na odru "bogati salon", čigar zadnja stena je kazala notranjost starega gradu.

Junakinja je ležala na divanu,

gledala v strop in rekla: — 26 let trpim — a nobenega svetlega žarka — o Vladimir —

Kje je sedaj? Nekje daleč — v hrumečem glavncu mestu in on ne čuti, kako tukaj trpim v objemu moža, katerega ne ljubim. Ta pošast me je agonizirala!

Vzela je majhen robec iz svojega žepa ter si obrisala solzne oči.

Gospod iz prve vrste je zmalaj z glavo obžalovaje ter vzdihnil tako glasno da se je vse gledališče streslo.

— Da, da, tako je življenje, — je rekel glasno.

— Tiho! Vi motite predstavo!

— Tu se muči človek in vi gledate mirno! Ubožica!

— Bodite tiho!

Na odru so se odprla stranska vrata in v sobo je stopil star služabnik.

— Milostiva, — je rekel sluga — zakaj že zopet jokate?

— Kaj hočeš, Hipolit? — je vprašala junakinja.

— Gospod je vprašal po vas.

Vzeti hoče hipoteko na vaše posv.

— Ali je sam v svoji sobi?

— Ne, s steklenico žganja. . . .

od ranega jutra že pije vodko. . . . mi sluge vemo vse!

Občinstvo se je smejalo, gospod v prvi vrsti pa je bil navdušen:

— Vesel dečko! — je zakričal.

— Bodite tiho!

— Prosim.

Junakinja je odšla skozi leva vrata in sluga ji je sledil. Oder je ostal trenutek prazen.

— Zakaj so vsi odšli? — je rekel nervozno gospod iz prve vrste. A takoj se je umiril, ko je stopil v sobo eleganten gizdalin.

— To je prav gotovo Vladimir, — je rekel tiho. — No, sedaj pa nastane skandal.

Vladimir je začel:

— Torej sedaj sem tu. . . v teh svetlih prostorih kjer ona živi, kjer trpi, kjer morda misli namer.

Tri dolga leta brez veselja: . . . O, Ljudmila! Kje je? A čujem glasove. . . . Pst. . . . Glas moškega in nežen ženski glas. . . . Prepirata se. To je gotovo njen mož!

— Gotovo! — je rekel gospod iz prve vrste.

— Tiho bodite!

— Prosim.

Vladimir je nadaljeval: — Kako naj ji dam vedeti, da sem tukaj? . . . da sem v njeni bližini? A dobra misel! Zavijem svojo vizitko v robec s svojim monogramom ter položim robec na divan. . . . Ona najde robec z vizitko in vse uga-ne. Pridem pozneje. . . . Pst, čujem korake. . . .

Mladi mož je izvršil svoj namen ter stekel proč.

Gospod v prvi vrsti je gledal nervozno na kretanje lepega Vladimira.

Sedaj so se čuli res koraki. — Junakinja se je povrnila s svojim soprogom.

— In jaz ti povem ti moraš vzeti hipoteko na svoje posv.

— Pod nobenim pogojem. To bi nas spravilo na boben.

— A, ti se braniš! — je zavpil razjarjeno mož, — čakaj, — ter zgrabil junakinja za roko.

— Pustite me! Vi mi povzročate bolečine! Kričati začnem. . . . pomagajte, pomagajte!

Gospod iz prve vrste je vstal neodločno s sedeža, stopil k odru ter rekel soprogu:

— Čujte, vi gospod, ne pojte predaleč! Slušite. . . . vi, gospod!

Občinstvo se je začelo smejati. Biljeter se je bližal gospodu iz prve vrste, ga peljal zopet na njegov sedež ter mu rekel:

— Gospod, v gledališču se morate obnašati kakor se spodobi. Ne smete delati skandalov.

— Škandal? No ali to ni škandal? S slabotno žensko, brez pomoči, se ravna grdo in vsi gledajo brezbržno ta prizor.

Gospod iz prve vrste je majal nejevoljno z glavo, a potem se je smejal, ko je videl, da je hudobnega moža zadrževal sluga, ki je vstopil.

— Milostivi gospod, vi zopet ravirate grdo s svojo ženo! Opušite to!

Gospod iz prve vrste je začel burno aplaudirati ter rekel slugi:

— Dobro starec!

— Ne boste že enkrat držali jezik za zobmi?

— Saj sem že tiho.

Soprog se je odstranil v kabinet, žena je sedla na divan, začela jokati, vzela mehanično v roke Vladimirjev robec in si obrisala solze.

Gospod iz prve vrste je postal nervozen: hotel je junakinja nekaj zaklicati a je molčal, ker se mu je približal biljeter in rekel polglasno:

— Moj Bog ona ne opazi vizitnice! Zakaj roba ne razgrne?

Junakinja je jokaje vstala, stopala po odru gor in dol, roba ji je padel iz rok in obležal sredi odra.

— Rekla je polna bolesti: — Kaj potrebuje mene? On potrebuje moje posv.

Gospod iz prve vrste se je stresel, ko je zagledal izgubljeni roba. Če vstopi mož če zapazi roba, tedaj je katastrofa tu.

Junakinja je držala za kljuko, ko ji je gospod iz prve vrste zaklical:

— Vi, gospa! Zgubili ste svoj roba! Poberite ga, sicer se zgodi nesreča!

A junakinja ni poslušala svarilnega glasu ter tekla iz sobe ven.

Iz prostora za gledalce se je čul vedno močnejši smeh — nihče ni več gledal na oder, marveč vsi so opazovali temperamentnega gospoda iz prve vrste, ki je mahoma postal ljubljene občinstva.

Zopet je stal zraven njega biljeter ter mu govoril:

— Gospod, pomirite se! Sicer vas prisilim, zapustiti gledališče!

— Pustite me pri miru! Hotel sem damo tam samo posvariti. Izgubila je svoj roba, ne da bi to opazila. . . .

— Gospod svarim vas zadnjikrat: obnašajte se dostojno!

Iz kabineta je prišel soprog. Hodil je po sobi gori in dol. Naenkrat je zapazil roba na tleh:

— Kaj! Moški roba? Vizitnica? A prokleto, sedaj si se izdala!

Pogledal je razjarjeno v stran in zaklical:

— Ljudmila!

Kretanje parnikov - Shipping News

8. decembra: Leviathan, Cherbourg; Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.

9. decembra: Berengaria, Cherbourg.

10. decembra: Luetzow, Bremen.

12. decembra: Homeric, Cherbourg; La Savote, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.

16. decembra: Mauretania, Cherbourg.

17. decembra: Mount Clay, Hamburg.

19. decembra: Andania, Hamburg.

22. decembra: Rochambeau, Havre.

26. decembra: Paris, Havre; Cleveland, Hamburg; Prsa, Roosevelt, Bremen.

28. decembra: Majestic, Cherbourg.

29. decembra: Berlin, Cherbourg, Bremen.

31. decembra: Westphalia, Hamburg.

V JUGOSLAVIJO

TUKAJ SO DOBRE NOVICE

Nove ZNIŽANE cene za tja in nazaj v tretjem razredu do Zagreba od \$198. do \$210.

V Beograd in nazaj — \$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas, — vključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Homeric, Belgenland, Island, Pittsburgh, Zealand, Arabic itd.

Vi lahko obiščete domovino ter se vrnete v Združene države z ameriškim vladnim dovoljenjem. Vprašajte pooblaščenega agente ali

WHITE STAR LINE RED STAR LINE

1 BROADWAY NEW YORK

Junakinja je vstopila in sedaj se je odigral tragičen prizor:

— Torej on je tukaj! — je zaklical soprog. — Vse vem! Vidva sta oba v mojih rokah. Nobene upravičevalne besede! Pst! Čujem korake. Sedi na divan in jaz se skrijem za zaveso. . . .

Ko je Vladimir vstopil, je gospod iz prve vrste skoraj zbesnel. Kazal je z očmi na zaveso, kašljal je tako glasno, da le gluheci ali pa slepci ne bi slutili nobene nevarnosti.

Vladimir ni opazil ničesar. Hodil je zamišljeno po sobi, potem je dvignil glavo, zapazil je ljudmilo razprostrl roke in vzkliknil:

— Moj Bog! Ljudmila! Hotel sem k tebi na perotih ljubezni. . . . Sedaj sem tu ležim pred tvojimi nogami. Zakaj molčiš? Ali me ne ljubiš več?

Izza zaves se je pojavil soprog, držal je bodalo v roki, a Vladimir ni videl moža in ni vedel, v kak nevarnosti je.

A za njegovo varnost je skrbel gospod iz prve vrste. Planil je kvišku kakor obseden in zaklical z divjim glasom:

— Vladimir, rešite se! Za vami stoji mož z bodalom! Rešite se!

Vihar smeha je bučal po vsem gledališču, le Vladimir je v zadregi zaklical biljeterju z odra doli:

— Peljite gospoda ven!

— Pustite ga vendar. — so se začeli glasovi iz občinstva — On zabava vso dvorano.

— Policija! — je zaklical gospod iz prve vrste. — Tukaj nameravajo človeka umoriti! Policija!

Zastor je padel.

Biljeter je peljal gospoda iz prve vrste ven.

Ko se je začelo drugo dejanje, je nekdo zaklical:

— Kje pa je gospod iz prve vrste?

— Odstranili so ga iz gledališča, ker je motil predstavo. — se je oglasil neki drugi gospod.

— Odstranili so ga. . . . potem pa pojdemo!

Ob koncu drugega dejanja je zapustil del gledalcev dvorano in ob začetku tretjega dejanja je sedelo v gledališču le še 25 oseb.

Igra je propadla.

— Ta lump! — je rekel režiser ravnatelju, — vso igro nam je pokvaril.

— Hm, — je odvrnil ravnatelj, — če je pa ta lump pripravljen proti primernemu plačilu vprizoriti to komedijo vsak dan, bi imeli najmanj deset razprodanih hiš.

— S tem avtor ne bo zadovoljen.